

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0078/2016
Ústav: Ústav urbanismu
Studentka: **MgA. Petra Sopoušková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Luboš Františák, Ph.D.**
Akademický rok: 2016/17

Název diplomové práce:

Postindustriální město Urbanistická studie rozvoje města Brna na východ od centra

Zadání diplomové práce:

Cílem diplomové práce je urbanistická studie území města Brna na východ od centra, a architektonická studie vybraných domů a veřejných prostorů v tomto postindustriálním prostředí. Na zvoleném území předvedte svůj názor, jak by se zde mohlo rozvíjet město a jaký charakter zde mohou mít nové domy a veřejné prostory.

Rozsah grafických prací:

Textová část a bilance

Analýzy včetně vyhodnocení

Popis urbanistického konceptu

Širší vztahy 1:5000 (1:2000)

Návrh – urbanistická studie 1:1000

Návrh – architektonická studie vybraných domů (půdorysy, řezy, pohledy) 1:100

Návrh vybraných veřejných prostorů (ulice, náměstí)

Perspektivy, axonometrie a model

Seznam literatury:

Doporučená literatura:

Norberg-Schulz, Ch. – Genius loci

Day Christopher – Duch a místo

Aktuální odborné časopisy (zejména : AW Architektur + wettbewerbe, Baumeister, Casabella, DBZ, Detail, Domus, El Croquis, Project, Quaderns, Topos, WA Wettbewerbe aktuell, Zlatý řez)

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, vyhláška č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území, ČSN 73 4301 – obytné budovy, ČSN 73 6110 – projektování místních komunikací.

Termín zadání diplomové práce: 20.2.2017

Termín odevzdání diplomové práce: 15.5.2017

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

MgA. Petra Sopoušková
student(ka)

Ing. arch. Luboš Františák, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Karel Havlíš
vedoucí ústavu

V Brně dne 20.2.2017

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

Zadáním diplomové práce je postindustriální lokalita na východ od centra Brna. Územím má dle regulačního plánu vést nová městská třída. Toto řešení se ale nezdá jako ideální. Cílem této práce je prozkoumat jedno z možných řešení, jak by mohla lokalita vypadat bez městské třídy. Kdy by Koliště zůstalo hlavní tepnou automobilové dopravy a území bychom obsloužili pomocí radiál.

Dalším z témat je nové využití postindustriálních struktur pro bydlení ve městě. Ve své práci zkoumám možnosti, jak navrhnout veřejný prostor městského charakteru s důrazem na pěší pohyb, a zajímá mne téma pavlačového domu, jakožto struktury, která má potenciál poskytovat širokou škálu poloveřejných a polosoukromých zákoutí. Tyto dvě podtémata propojuji a snažím se pomocí nich vyjádřit svůj názor, jak by současné město mohlo vypadat.

V rámci urbanistické části práce prozkoumávám jednu z variant, jak by mohlo město v tomto místě za zvolených omezení vypadat.

Na řešenou lokalitu, jak je zmíněno v analytické části, mají vliv tři sousedící prostředí - městské centrum, Brno a industriální lokalita kolem Svitavy. Ve svém návrhu zhodnocuji jejich specifické vlastnosti, které považuji za přínosné. Inspiruji se tedy živým městským veřejným prostorem, blízkostí vztahů na ulicích, dvorcích a pavlačích Brna a volnosti formy, estetiky a možností pracovních příležitostí industriální oblasti.

Charakterem této postindustriální oblasti je, že se nejedná o brownfield. Velká část pozemků a budov je opravena a využívána. Dlouhé dvory jsou jakýsi přes den přístupnými záhyby ulice Cejl a sídlí v nich řada firem. Vzhledem ke své poloze v těsné blízkosti centra se ale nejedná o tak intenzivní využití, jak by si zasloužila. Největším handicapem je neprostupnost území a absence bydlení.

Ve svém návrhu současnou situaci respektuji a uvažuji spíše o postupné přeměně, kdy je území nejprve obslouženo a pak je možné, aby se jednotlivé fragmenty parcel mohly rozvíjet nezávisle na sobě za dodržení nastavených pravidel. Tato část města se tak stává příležitostí pro menší investory.

Zásadní pro umožnění rozvoje lokality je vznik obslužné ulice středem řešeného území (východ-západ). Další obslužné komunikace vznikají převážně ve stopách cest používaných v jednotlivých areálech. Koliště je v zásadě zachováno v současném stavu. Je však přemostěno lávkou a přechodem pro chodce navazujícími na radiály, které řešenou lokalitu obsluhují, aby nebylo bariérou pro její jižnější části.

Zachování Cejlu v původní podobě s sebou nese nedostatek prostoru pro zkloubení dopravy a městského parteru. Tuto situaci kompenzuji vytvořením pěšího průrazu skrz nově vzniklý severní blok. Vznikají tak malá náměstí a různorodá zákoutí, které jsou dimenzovány pro chodce. Obchodní potenciál ulice Cejl se rozšiřuje i hlouběji do zástavby a zhodnocuje veřejný prostor. Vzniklé parcely v této části se chovají jednotným způsobem. Obracejí se samy do sebe a vytváří potenciál pro další možné rozvinutí parteru. Na tuto část se ve své práci více zaměřuji a rozvíjím úvahu o poloveřejném a polosoukromých prostorech ve formě pavlačového domu na jedné z těchto parcel.

V jižní části od nové střední ulice se území více zobytnuje a postupně se prolíná s volnější zástavbou teplárny a za železničním viaduktem s areálem Mosilany. Teplárna zůstává zachována jako oplocený areál pouze ve východní části. Nevyužívaná západní část se rozpadá na jednotlivé budovy s přilehlými pozemky, které je vhodné využít pro menší výrobní aktivity či jiné pracovní příležitosti. Chladicí věž je ponechána jako skulptura v zeleni s potenciálem využití pro rekreační či sportovní aktivity.

Nově vzniklé domy jsou obytného charakteru s možností využití parteru. Kolem nové ulice z jihu jsou to klasické 5-ti patrové bytové domy S-J orientace s třemi byty na patro. Nově vzniklá severojižní ulice, která do ní ústí, je ulicí obytnou. Tvoří paralelu k Vlhké ulici, která je také obytná, ale místo tamních nájemních domů jsou zde na úzkých V-Z parcelách městské domy s jedním až třemi byty, vysoké tři až pět pater po vzoru holandských příkladů. Ve středu vnitrobloku jsou zachovány původní výrobní haly.

Parkování v celém území je zajištěno podzemními garážemi, případně kde to kontext nabízí garážemi v přízemí (terénní zlom, navazující podstavec administrativní budovy) s vyvýšeným dvorem.

Další částí této diplomové práce je rozvinutí tématu pavlačového domu, který je jednou z možných variant využití pozemků v severním bloku řešeného území. Charakteristikou pavlačových domů jsou společné komunikace, které nejsou situovány do uzavřeného jádra, ale umožňují vizuální kontakt napříč patry a tak i snadnější kontakt mezi obyvateli. Pozitivní je samozřejmě i pobytová kvalita pavlačí.

Tyto vlastnosti pavlačí považuji za zásadní pro formulování současného způsobu bydlení. V budoucnosti bude nutné potlačit anonymitu, která v dnešních bytových domech panuje, a také podporovat toleranci. Můžeme tak kompenzovat negativa plynoucí z rozmachu virtuálních sociálních sítí, které nás paradoxně v reálném světě čím dál více odcizují.

V současnosti je stavění pavlačových domů velmi svázáno normami. Ve své práci s nimi zacházím volně ve snaze rozvinout potenciál této formy. O bezpečnosti a soukromí obyvatel uvažuji koncepčně, nikoli dogmaticky.